

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Filipa Dienstbiera a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **A. K.**, zastoupeného JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou se sídlem Karlovo náměstí 287/18, Praha 2, proti žalované: **Policie ČR, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2176/2, Praha 3, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 4. 2019, č. j. CPR-37582-3/ČJ-2018-930310-V240, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 3. 7. 2019, č. j. 16 A 30/2019 - 37,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalované se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a řízení před městským soudem

[1] Žalobce pobýval na území ČR od roku 2011 na základě povolení k pobytu za účelem studia. Dne 30. 8. 2016 požádal o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání. Toto řízení bylo zastaveno, neboť žalobce nereagoval na výzvu správního orgánu a nedoložil požadované doklady. Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců zamítla žalobcovo odvolání; rozhodnutí nabylo právní moci 11. 7. 2018. Dne 25. 10. 2018 se žalobce dostavil na pracoviště Odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra, kde bylo zjištěno, že na území ČR pobývá bez platného pobytového oprávnění a bylo s ním zahájeno řízení o správním vyhoštění.

[2] Policie ČR, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy rozhodla dne 25. 10. 2018 o vyhoštění žalobce podle § 119 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) a stanovila dobu, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, v délce 18 měsíců.

[3] Žalovaná prvostupňové rozhodnutí k odvolání žalobce změnila tak, že stanovila dobu, po kterou nelze žalobci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, na 12 měsíců. Ve zbytku rozhodnutí potvrdila.

[4] Proti rozhodnutí žalované brojil žalobce u Městského soudu v Praze. Městský soud žalobu neshledal důvodnou a zamítl ji.

[5] Soud uvedl, že ačkoliv žalobce trpí vážným onemocněním, netvrdil, že by mu bránilo ve vycestování do Ruska. Onemocnění roztroušenou sklerózou není skutečností, která by bránila ve vycestování žalobce do země původu a zároveň založila nepřiměřený zásah do soukromého života, jestliže v zemi původu má zajištěnou zdravotní péči na obdobné úrovni jako v České republice, nehledě k rodinnému zázemí svých rodičů.

[6] Správní orgány se řádně zabývaly přiměřeností zásahu do soukromého a rodinného života, jejich úvahy jsou nejen seznatelné, ale i přesvědčivé. Správní orgány se zabývaly nejen rodinným životem žalobce, ale také se vypořádaly i s tvrzeným podnikáním žalobce. Pokud žalobce ve správním řízení netvrdil, že mu byla diagnostikována roztroušená skleróza, potom se touto skutečností žalovaná nemohla objektivně zabývat.

[7] Žalobce si v ČR žádné rodinné nebo tomu obdobné vazby nevytvořil a jeho podnikatelská činnost není kritériem pro zohlednění vyhoštění, jestliže jím požadovaná změna účelu pobytu z důvodu podnikání nebyla úspěšná. Pokud žalobce nesplnil podmínky pro pobyt za účelem podnikání, bylo by absurdní, aby tatáž skutečnost založila jeho pobyt ve smyslu vyloučení správního vyhoštění.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[8] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[9] Stěžovatel uvádí, že městský soud k žalobním námitkám pouze konstatoval, že stěžovatel onemocnění roztroušenou sklerózou ve správním řízení nenamítal, čímž pouze převzal argumentaci žalované a více méně bez dalšího potvrdil její postup.

[10] Stěžovatel nesouhlasí s tím, že netvrdil, že mu ve vycestování brání závažná nemoc. Stěžovateli byla diagnostikována roztroušená skleróza po prvním závažném ataku, kdy byl dne 19. 4. 2019 hospitalizován ve FN Královské Vinohrady. Hospitalizace trvala do 24. 4. 2019. Lékařská zpráva byla městskému soudu doložena dne 15. 5. 2019, v potvrzení praktického lékaře je pak konkrétně uvedena nemožnost stěžovatele vycestovat.

[11] Stěžovatel městskému soudu předložil veškeré lékařské zprávy, které nemohl předložit ve správním řízení, neboť byl hospitalizován. Městský soud na ně nereagoval a posoudil jeho neoprávněný pobyt na území ČR bez dostatečného přihlédnutí k jeho zdravotnímu stavu.

[12] Zároveň stěžovatel pokládá za neodůvodněný závěr městského soudu v otázce zásahu do soukromého života. Délka nepřetržitého pobytu stěžovatele na území České republiky činí 8 let, studoval zde a podniká, je účasten zdravotního pojištění a dlouhodobě v péči lékařů, vlastní na území ČR nemovitost, přispívá do rozpočtu ČR poměrně značnými odvody. Za dobu svého pobytu si stěžovatel vytvořil nezanedbatelné soukromé i pracovní vazby na území České republiky.

[13] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti odkazuje na spisový materiál a je přesvědčena, že postupovala v souladu s právními předpisy.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[14] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a je tedy projednatelná.

[15] Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[16] Stěžovatel v žalobě uvedl nové okolnosti týkající se jeho zdravotního stavu a tvrdil, že v jejich světle je rozhodnutí žalované týkající se přiměřenosti dopadu rozhodnutí nepřezkoumatelné. Městský soud správně konstatoval, že žalovaná se nemohla zabývat posouzením stěžovatelova zdravotního stavu, neboť se jedná o okolnosti, které jí nebyly v době vedení správního řízení známy a nastaly až v době po vydání rozhodnutí. To ostatně stěžovatel sám v kasační stížnosti potvrdil. V tomto směru tedy žalovaná ani městský soud nepochybily.

[17] Stěžovatel dále tvrdil, že městský soud sám nereagoval na předložené zprávy a nepřihlédl ke zdravotnímu stavu stěžovatele. K této námitce Nejvyšší správní soud konstatuje, že obecně platí pravidlo zakotvené v § 75 odst. 1 s. ř. s., tedy, že soud rozhoduje dle skutkového a právního stavu, který existoval v době vydání rozhodnutí správního orgánu. Z tohoto obecného pravidla však existuje několik výjimek.

[18] Aplikace § 75 odst. 1 s. ř. s. musí ustoupit v situaci, kdy to je třeba s ohledem na mezinárodněprávní závazky, resp. s ohledem na požadavky práva EU (srov. např. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009 - 84, bod 22, či ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013 - 46, body 21-23).

[19] Při přezkumu rozhodnutí o správním vyhoštění je v této otázce třeba vyjít z kritérií, která již dříve rozvedl Nejvyšší správní soud ve věcech mezinárodní ochrany. Jedná se o situaci, kdy by nepřihlédnutí k novým skutečnostem mělo za následek porušení zejména zásady *non refoulement* zakotvené v čl. 33 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků, práva na život, zákazu mučení a podrobování krutému a nelidskému zacházení, a práva na soukromý a rodinný život garantovaných v čl. 2, čl. 3 a čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv (srov. rozsudek ze dne 2. 3. 2017, č. j. 10 Azs 315/2016 – 29).

[20] Ve vztahu k možnému porušení čl. 8 Úmluvy Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 4. 2. 2013, č. j. 8 Azs 27/2012 - 65, uvedl, že „[s]*oud bude povinen prolomit pravidlo*

stanovené v § 75 odst. 1 s. ř. s. z důvodu možného porušení čl. 8 Úmluvy pouze ve výjimečných případech. A to tehdy, pokud (1) stěžovatel v řízení před soudem uvede skutečnosti, které nastaly až po právní moci rozhodnutí správního orgánu, (2) tyto skutečnosti nebyly bez vlastního zavinění stěžovatele předmětem zkoumání správního orgánu, (3) zároveň se o těchto skutečnostech lze domnívat, že by mohly být relevantní pro možné udělení doplňkové ochrany, a (4) soud neshledá dostatečné záruky, že tyto nové skutečnosti budou dodatečně posouzeny v novém správním řízení". Ve vztahu k čl. 2 a 3 Úmluvy dospěl soud ke stejným závěrům např. v rozsudcích ze dne 24. 8. 2010, č. j. 5 Azs 15/2010 – 76, a ze dne 22. 4. 2011, č. j. 5 Azs 3/2011 - 131.

[21] Je zřejmé, že také při přezkumu rozhodnutí o správním vyhoštění může nastat situace, kdy by nepřihlédnutí k novým okolnostem mohlo mít za následek porušení výše uvedených mezinárodních závazků (srov. rozsudky ze dne 14. 1. 2015, č. j. 3 Azs 198/2014 - 24, a ze dne 10. 9. 2015, č. j. 2 Azs 163/2015 - 28). Námitky nepříznivého zdravotního stavu v kontextu vyhoštění by za určitých výjimečných okolností mohly být relevantní pro posouzení možného porušení zejména čl. 3 Úmluvy či v kombinaci s dalšími okolnostmi týkajícími se soukromého života čl. 8 Úmluvy.

[22] Rozhodnutí o správním vyhoštění musí být též v souladu s požadavky směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (návratová směrnice) a tedy i Listiny základních práv EU, zejména článků 4, 7 a 19 odst. 2 Listiny, které obsahově odpovídají článkům 3 a 8 Úmluvy. Z rozsudku Soudního dvora Evropské unie ze dne 18. 12. 2014, ve věci *Abdida*, C-562/13, vyplývá, že: „*ve zcela výjimečných případech, kdy by vyhoštění vážně nemocného státního příslušníka třetí země do země, kde neexistuje odpovídající léčba, bylo v rozporu se zásadou nenavracení, tedy členské státy nemohou podle článku 5 směrnice 2008/115 vykládaného ve světle čl. 19 odst. 2 Listiny k takovému vyhoštění přikročit. Výkon rozhodnutí o navrácení, kterým je vyhošťován vážně nemocný státní příslušník třetí země do země, v níž neexistuje odpovídající léčba, by proto mohl být v určitých případech v rozporu s článkem 5 směrnice 2008/115.*"

[23] Městský soud v odůvodnění zamítavého rozsudku uvedl, že stěžovatelovo onemocnění roztroušenou sklerózou není skutečností, která by bránila ve vycestování žalobce do země původu, ani která by založila nepřiměřený zásah do soukromého života, jestliže v zemi původu má zajištěnou zdravotní péči na obdobné úrovni jako v České republice, nehledě k rodinnému zázemí svých rodičů.

[24] V projednávané věci není sporné, že skutečnosti, na které stěžovatel odkazuje (diagnostikovaná roztroušená skleróza) nastaly až po vydání rozhodnutí žalované a proto je stěžovatel neměl možnost uvést v řízení před správním orgánem. První dvě podmínky z výše nastíněného algoritmu (odst. [20]) jsou tedy splněny.

[25] Klíčová je tedy otázka, zda by v případě nezohlednění nově namítaných skutkových okolností mohlo v případě stěžovatelova vyhoštění *prima facie* dojít k porušení výše uvedených mezinárodních závazků (zejm. čl. 3 a čl. 8 Úmluvy). Městský soud shledal, že nikoliv. S tímto posouzením se Nejvyšší správní soud ztotožňuje.

[26] Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva vyplývají přísná kritéria, za jejichž splnění je možné považovat vyhoštění cizince za porušení čl. 3 Úmluvy

z tzv. zdravotních důvodů (srov. rozsudek ze dne 13. 12. 2016, *Paposhvili proti Belgii*, stížnost č. 41738/10, rozsudek ze dne 2. 5. 1997, *D. proti Spojenému království*, stížnost č. 30240/96, a ze dne 27. 5. 2008, *N. proti Spojenému království*, stížnost č. 26565/05). Takovým případem by mohla být vážná nemoc člověka, u kterého by nedostatek vhodné péče či přístupu k ní v přijímající zemi představoval riziko skutečného nebezpečí vážného, rychlého a nevratného zhoršení jejího zdravotního stavu vedoucího k intenzivnímu utrpení nebo výraznému snížení předpokládané délky života. Je přitom na stěžovateli, aby uvedl důkazy způsobilé prokázat, že existují závažné důvody domnívat se, že v případě jeho vyhoštění existuje reálné nebezpečí, že bude vystaven zacházení v rozporu s čl. 3 Úmluvy. Preventivnímu účelu článku 3 Úmluvy je však vlastní určitý stupeň nejistoty, nelze proto vyžadovat důkaz, že k tvrzenému následku s jistotou dojde (srov. odst. 183 a 186 rozsudku ve věci *Paposhvili proti Belgii*).

[27] Není pravdou, že by stěžovatel v řízení před městským soudem tvrdil nemožnost vycestovat v důsledku svého onemocnění. Součástí spisu městského soudu jsou dokumenty, které stěžovatel předložil: propouštěcí zpráva z nemocnice Královské Vinohrady ze dne 24. 4. 2019, vyjádření stěžovatelovy praktické lékařky ze dne 7. 5. 2019 a zpráva z ambulantního vyšetření ze dne 9. 5. 2019 obsahující výsledky předchozího vyšetření. Z propouštěcí zprávy vyplývá, že stěžovatel byl hospitalizován od 19. 4. 2019 do 24. 4. 2019. Byl přijat z důvodu zhoršení stávajících obtíží, které spočívaly ve slabosti pravé nohy, následně mu bylo diagnostikováno *demytizační onemocnění typu RS*. Propouštěcí zpráva obsahuje doporučení, kterými jsou kontrola u praktického lékaře za 3 dny s propouštěcí zprávou, kontrola v RS poradně dne 5. 6. 2019, 13:30; strava bohatá na draslík (sušené meruňky, banány, ořechy,..), vyvarovat se infekcím, vyloučit nadměrnou fyzickou zátěž. Vyjádření praktické lékařky bylo vydáno na žádost stěžovatele a obsahuje informaci o tom, že je stěžovatel toho času léčen pro roztroušenou sklerózu, léčba probíhá, režimová opatření musí dodržovat dle specialistů. Ve zprávě ze dne 9. 5. 2019 je pak potvrzen závěr o roztroušené skleróze na základě výsledků z lumbální punkce, s uvedením doporučení: *dle propouštěcí zprávy*. Z uvedených informací tedy nevyplývá nemožnost stěžovatele vycestovat. Zároveň stěžovatel později v řízení o žalobě ani v kasační stížnosti netvrdil, že by se jeho stav změnil, resp. zhoršil, ani nedoložil další podklady o tom svědčící.

[28] Z tvrzených skutečností a dokladů předložených k prokázání těchto tvrzení tedy neplyne taková závažnost nyní projednávaného případu, jakou vyžaduje judikatura uvedená výše. Stěžovatel zároveň netvrdil ani nedokládal, že by v Rusku nebyla dostupná adekvátní zdravotní péče nebo že by k ní neměl přístup a ani obecně nenamítal, že by mu v případě vycestování hrozilo z důvodu jeho zdravotního stavu mučení či kruté a nelidské zacházení.

[29] Též v otázce posouzení přiměřenosti zásahu rozhodnutí do soukromého a rodinného života se Nejvyšší správní soud ztotožňuje s městským soudem. Délka předchozího legálního pobytu nečiní sama o sobě vyhoštění nepřiměřeným a tedy nepřípustným. Rozlišovacím kritériem pro posouzení, zda by vyhoštění znamenalo nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života cizince, je existence pevných a dlouhodobých společenských vazeb, které by byly vyhoštěním narušeny (srov. např. rozsudek ze dne 6. 12. 2018, č. j. 7 Azs 318/2018 - 63). Žádné takové vazby však stěžovatel v řízení před správním orgánem netvrdil. Stejně tak v kontextu svého nepříznivého zdravotního stavu netvrdil, že by byl v České republice závislý na péči jiné osoby.

Otázkou stěžovatelova podnikání a odvodů do státního rozpočtu se podrobně zabývala již žalovaná. Poukázala zejména na skutečnost, že důvodem zastavení řízení o žádosti stěžovatele o vydání pobytového oprávnění za účelem podnikání bylo nedoložení potvrzení finančního úřadu o nedoplatcích. Sám stěžovatel také přiznal, že společnost, za kterou jedná, má pravděpodobně vůči státu dluh. Žalovaná též z důvodu přiměřenosti správního vyhoštění změnila délku jeho trvání z 18 na 12 měsíců. Městský soud tak správně uzavřel, že žalovaná se dostatečně a srozumitelně s otázkou přiměřenosti rozhodnutí vypořádala a neshledal v jejích úvahách žádné pochybení. Zároveň ani zdravotní stav stěžovatele v kombinaci s dalšími výše uvedenými skutkovými okolnostmi nesvědčí o tom, že by v případě jeho vyhoštění došlo k nepřiměřenému zásahu do soukromého a rodinného života, a tedy k porušení čl. 8 Úmluvy.

[30] V projednávané věci tak nebyl dán důvod k prolomení pravidla uvedeného v § 75 odst. 1 s. ř. s. Městský soud nepochybil, pokud zdravotní stav stěžovatele nepovažoval za novou okolnost takové povahy, že by pro ni bylo třeba zrušit rozhodnutí žalované.

[31] Závěrem Nejvyšší správní soud podotýká, že cizinec má podle § 120a odst. 2 zákona o pobytu cizinců možnost požádat o vydání nového rozhodnutí, domnívá-li se, že nastaly takové okolnosti, které znemožňují jeho vycestování.

IV. Závěr a náklady řízení

[32] Stěžovatel se svými námitkami neuspěl. Jelikož Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí ani z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[33] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalované, které by jinak jakožto úspěšnému účastníkovi právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, pak v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. října 2019

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu